

Data: 2020.04.06- 04.10

Ugdomosios veiklos pavadinimas: ***Pas Vėlykų bobutę***

Ugdymo uždaviniai :

- Remdamasis asmenine patirtimi ir pateikta medžiaga gebės įvardinti 2-3 Vėlykų papročius;
- Atlikdamas užduotis pratybose, gebės geriau orientuotis erdvėje, skirs sąvokas *už – prieš* ir *kairėn – dešinėn*;
- Atlikdamas meninės veiklos sumanymus, tobulins pirštų, delno, riešo ir akių koordinaciją;
- Lavins sakinę kalbą ir matematinius įgūdžius;

***Rekomenduojama veikla:***

- Pradėkite kiekvieną veiklos dieną linskma liežuvio mankšta.

<https://www.youtube.com/watch?v=HD74XUG6RIg>

Kartokite kasdien, iš pradžių lėtai, kad vaikai suprastų, kokia liežuvio veiksmų seka. Pramokę, greitinkite tempą- taip pakelsite nuotaiką ir sau, ir kitam. Stenkitės daryti tiksliai, kad iš esmės pramankštintų liežuviuką.

- Skaitomas Z. Gaižauskaitės eilėraštis „Velykė“. Su vaikais pasikalbam, ar jie žino, kas yra Velykė (Vėlykų bobutė). Jei žino, ką gali apie ją papasakoti? Išklausius vaikų pasakojimų vėl prisimenamas eilėraštis. Paklausiama, kodėl Velykė neįdėjo vaikučiui margučio į delnus?

*Ten, kur pernai  
Pempės klykė-  
Šiemet vaikščioja  
Velykė.*

*- Ar matei?  
- Tikrai mačiau!  
Prislinkau  
Prie jos arčiau.*

*- O jinai tave  
Ar matei?  
- Palytėjo man  
Dar petį.*

*Ir margutį  
Pažadėjo,*

### *Tik... į delnus*

#### *Neįdėjo.*

Plačiau papasakojam apie Velykę (Juozas Kudirka. Velykų šventės. V.: Mokslas, 1992). Tada su vaikais pasikalbama, kaip laukiama Velykės: paruošiama speciali gūžtelė, pintinė, nes kitaip Velykė margučius išslapstys, ir vaikai gali jų visai nerasti.

#### *Juozas Kudirka VELYKŲ BOBUTĖ*

*Vaikai jau Velykų šeštadienį po pietų pradėdavo jų laukti, ruošti vietele (gūžtelę) margučiams - darželiuose prie medžių, medžiuose, ant palangių, stalų, po suoliukais prieangiuose. Prie lovos dėdavo pintinėles ir dubenėlius. Velykų rytą vaikams rūpėjo kuo anksčiau atsikelti - Velykės dovanėles, o gal ir jų pačių pamatyti. Paruoštose vietose raikai paprastai rasdavo po du margučius, kartais įdėtus į klumpes, šliures, o kartais ir visai greta, prie pagalvės, lovoje. Bet ne visiems būdavo įdėta vienodai: geresniems - daugiau, blogiems - mažiau, o kiti ir visai nerasdavo. Kartais per tėvus Velykė vaikams pasiteisindavo, kad tik po vieną margutį paliko, nes negavo iš zuikučio. Būdavo, kad vaikai, be margučio, rasdavo dar ir iškeptą iš pyrago tešlos gaidelį, zuikutį ar arkliuką. Kai kur ir pats zuikis nešiodavo margučius (Šilalės raj.) - jis dovanas sudėdavo į krepšelį prieangyje.*

Skaitykite ir analizuokite vaikams tekstą tiek, kiek jiems reikia, kad suprastų. Aptarkite ir reziumuokite, kas yra Velykė, kokios anksčiau tradicijos buvo; galbūt kalbėsite, kokios Jūsų šeimoje tradicijos. Štai pasiskaitykite, kokie Velykų papročiai buvo anksčiau.

#### *VELYKŲ PAPROČIAI*

*Vaiduoklių kalendorius. „Pavasaris“. K.: Šviesa, 2007*

*Seniau Velykos buvo švenčiamos keturias dienas: pirmoji buvo laikoma Ugnies diena, antroji - dievo Perkūno, trečioji - Gegužės (Gegutės), ketvirtoji - Ledų diena. Ankstų Velykų rytą šeimininkas, pasikinkęs arklius į vežimą, apvažiuodavo ratu visus laukus. Tai darydavo, kad javai gerai derėtų, ledai jų neišguldytų. Pirmą švenčių dieną, išėję iš bažnyčios, visi skubėdavo namo, nes kas pirmas pareis, tam geriausiai seksis. Žemaitijoje buvo paprotys, vadina as Velykų laistymu. Rytą dar prieš pusryčius du ar trys vyrukai eidavo kaimo gatve, nešdavosi vandens butelį, o ant kaklo turėdavo užsikabinę baltus rankšluosčius. Užėję į trobą pasveikindavo namus ir jų gyventojus su šventėmis. Moterims ir mergaitėms į delnus įpildavo truputį vandens ir jį tuoj rankšluosčiu nušluostydavo. Laistytojus pavaišindavo ir išlydėdavo su margučiais. Vaiduoklių kalendorius. „Pavasaris“. K.: Šviesa, 2007*

➤ Vaikams, kurie jau pažįsta raides, pateikiame žaidimą „Skaičius ir žodelis“ (priedas Nr. 1) Šis žaidimas tiems vaikams, kurie ruošiasi keliauti į mokyklą: meta domino kauliuką, pasirenka žodį perskaityti ir uždenkite kortele ir t.t. Kita vertus, tegu bando žaisti šį žaidimą ir tie, kurie tik

įvardina raides, bet negali jungti. Visada galite papildyti naujais žodžiais ir susikurti savo žaidimą. Sėkmės!

➤ Pavasario pratybose (pusl. 15 ir 16) atlikite užduotis, kurios lavins vaiko erdvinį suvokimą, matematinius gebėjimus ir skaitymą. Priedas Nr. 2

➤ Papasakokite, kodėl per Velykas marginami margučiai, kodėl kiaušinis toks svarbus. (Pagal Bostono lituanistinės mokyklos tinklalapio [www.svietimotaryba.org](http://www.svietimotaryba.org) medžiagą).

#### MARGUČIŲ RAŠTŲ IR SPALVŲ REIKŠMĖS

*Ant kiaušinių skutinėtos saulutės (kad augalijai netrūkti saulės), žvaigždės (kad laukams netrūktų šviesos naktį), žalčiukai (kad pabustų gyvybė). Specialią reikšmę turėjo ir kiaušinio spalva: raudona simbolizavo gyvybę, juoda - žemę, mėlyna - dangų, žalia - bundančią augaliją, geltona - pribrendusius javus.*



➤ TYRIMAS. Vaikams parodoma, kaip namie pasigaminti margučių dažų. Tyrimui galima naudoti 0,5 litro talpos 3 stiklainius. Į vieną pridedam a svogūnų lukštų (apie pusę stiklainio), į antrą - špinatų, į trečią įberiamas didelis šaukštas (galima ir daugiau) maltos ciberžolės. Visų stiklainių turinys užplikomas verdančiu vandeniu, pripilant kiek daugiau nei pusę stiklainio. Į kiekvieną stiklainį įdedama po 1 baltą virtą kiaušinį ir paliekama iki rytojaus. Gautus rezultatus aptariame: palyginama ir įvardijama, koks augalas kokia spalva dažo.

Kitas variantas, kaip maistiniai dažai nudažo virtus kiaušinio baltymus. Įtraukite vaikus į procesą ir kartu pasipuoškite Vėlykų stalą.

[https://www.pinterest.com/pin/732538695609700441/?nic\\_v1=1aK6C%2FIdn3oKAgWCy2twPDe7Xh669i1hN1JVdFlePoOIB3OthyPGmcRVvLR8MvNmU8](https://www.pinterest.com/pin/732538695609700441/?nic_v1=1aK6C%2FIdn3oKAgWCy2twPDe7Xh669i1hN1JVdFlePoOIB3OthyPGmcRVvLR8MvNmU8)

➤ Kiaušinį „marginti“ galima įvairiom formom ir technika. Su siūlais ir adata arba taip, kaip parodyta, supinkite kiaušinį popierinėje lėkšeleje. <https://www.passionforsavings.com/easter-paper-plate-craft/>

➤ Galite iškepti ir kiaušinio formos sausainukus, o pabarstukais išmarginti juos įvairiais

raštais.

[https://www.pinterest.com/pin/358951032794388231/?nic\\_v1=1apGol055r5l14PgPAUX9BHuEFOhesjzlczPcyA%2F0ErlyAtrtso4xVHsmBZeGn200](https://www.pinterest.com/pin/358951032794388231/?nic_v1=1apGol055r5l14PgPAUX9BHuEFOhesjzlczPcyA%2F0ErlyAtrtso4xVHsmBZeGn200)

➤ Pasiūlykite numarginti kiaušinius (kiaušinio ovalo formos šablonas), klausantis sakomų instrukcijų:

- padėkite savo kiaušinį smaigaliu į viršų;
- viršuje nupieškite saulutę;
- apačioje taškeliais nupieškite žemę;
- per vidurį nupieškite 3 gėlytes;
- tarp gėlyčių nupieškite 2 žalčiukus;
- virš gėlyčių nupieškite 1 paukštelį.

Nupieškite ant balto piešimo lapo ovalą/ kiaušinį; vaikai patys iškerpa; pasirenka piešimo priemones; klausosi jūsų instrukcijų ir piešia. Taip matysite, kurioje vietoje jiems neaišku, galėsite kasdieninėje veikloje jų girdimąjį/erdvinį suvokimą pastiprinti.

Lygiai tuo pačiu principu užtvirtinkite sąvokas *už-prieš* ir *kairèn-dešinèn* praktiškai: paprašoma atsistoti už kėdės, prieš kėdę; prieš duris, už durų; už auklėtojos, prieš auklėtoją. Turint margučius, vizualiai dėliokite (ridenkite) ant stalo ir klauskite, kur kokios spalvos margutis yra kairėj ar dešinėj pusėse.

➤ **Užduotis visai šeimai.** Vėlykos- stebuklinga pavasario, atgimimo ir džiaugsmo šventė, kuri neįsivaizduojama be žaidimų. Vėlykų žaidimai yra puikus būdas pajudėti, pabendrauti, bet ir supažindinti vaikus su tradicijomis jiems labiausiai patinkančiu būdu. ***Jums reikės atrasti savo šeimoje įvairiausių žaidimus (nuo stalo iki aktyvesnių žaidimų), kuriuos nufilmavę ir pasidalinę facebook grupėje su visais, atnešite gerą nuotaiką visiems į namus.***

Pateiksiu pavyzdį- KIAUŠINIAVIMAS PIEVOJE. Smagiausia ši žaidimą žaisti lauke, bet jei oro sąlygos netinka, galima ir didesnėje patalpoje. Išdėliokite kuo daugiau kiaušinių kuo didesniame plote. Žaidimo tikslas- surinkti kuo daugiau kiaušinių.

Būtinai sugalvokite prizus už įvairiausių laimėjimus ar pralaimėjimus!

Kiekvieną veiklos procesą pagrįskite namuose turimomis knygomis, enciklopedijomis, internete rasta vaizdine medžiaga. Užtvirtinkite žinias klausimais vaikams, kurie verčia mąstyti ir tobulinti sakinę kalbą. Kuriant darbelius, linkiu lakios vaizduotės ir kruopštumo!

Su Šv. Vėlykom. Gražios šventės Jūsų šeimai!

<https://www.youtube.com/watch?v=aGfgFSYAhIA>